

**KATRIN
TAMMSAAR**

**TAAVI
PEETRE**

(05.07.1983-11.09.2010)

**E
L
U
L
U
G
U**

Raamatus kasutatud fotod pärinevad autori erakogust.

Toimetaja: Heli Hallik

Kujundaja ja küljendaja: Vallo Hallik

Teose sisu eest vastutab autor.

© Kõik õigused kaitstud

ISBN: 978-9916-754-61-0

Pärnu 2025

Trükk: Arial Bold OÜ

Kirjastus Hea Tegu

www.fil.ee

Kallis poeg,

Ma ei saa Sulle tagasi anda Sinu isa, aga ma saan Su eluteele kaasa anda mälestused Sinu väga andekast ja vägevast isast!

Armastusega
Sinu ema

Tänuõnad

Selles raamatus tahan ma tänada ennekoike oma poega. Ma tänan Sind, et oled olemas ja, et Sa oled nii suurepärane Inimene. Tänu Sinule sain ma jõudu ja inspiratsiooni, et selline raamat saaks üldse valmida. Ma tahan näidata sulle läbi selle raamatu, milline vägev isa Sul oli, milliseid kõrgusi ta oma lühikese elu jooksul saavutas ja kui sihikindlalt ta oma unistustele järgnes. Sa saad teada, milline oli su isa läbi tema sõprade, treenerite ja lähedaste silmade, kui pühendunud oli ta oma töös, kuidas meie tutvusime ja milline kaaslane ta mulle oli.

Tahan veel tänada inimesi, kes minusse uskusid ja mind inspireerisid seda raamatut kirjutama. Erilised tänud Merli Mirkile, kes andis mulle tõuke ja ütles lihtsalt: „Hakka pihta, tee lihtsalt ära!” See tõuge oli määrava tähtsusega. Samuti tänan ma südamest enda perekonda, Taavi perekonda, Taavi kõiki treenereid ja sõpru, kes andsid suure panuse selle raamatu sündi.

Südamlikku lugemist kõigile!

Taavi Peetre lugu

Taavi sündis Hiiumaal 5. juulil 1983. aastal. Lapsepõlv möödus Hiiumaal, väikeses Putkaste külas. Kooliteed alustas Taavi Käina koolis, kus käis kuni kaheksanda klassini. Pärast seda asus Taavi õppima Tallinnasse Audentese spordikooli, kus alustas oma sporditeed algul kümnevõistleja, hiljem juba kuulitõukajana. Kirg käealade vastu tekkis tal juba varases lapsepõlves, kui ta oli vaadanud ühe kuulsa kuulitõukaja ja kettaheitja videosid (nimi ei meenu) ja matkides neid igapäevaselt heinamaal kuulitõugates ja ketast heites. Ta oli siis umbes 11-12-aastane. Kuigi tal polnud veel kindlat plaani, et temast saab kuulitõukaja, teadis ta üht: ta tahab kindlasti Tallinnasse spordikooli minna, mida soovisid ka Taavi tolleaegsed kehalise kasvatuse õpetajad Hiiumaal.

Taavi ema rääkis, et esiklapsena sündinud Taavi sünnikaal oli veidi üle viie kilo ning kui ta poleks teda 19-aastaselt sünnitanud, siis ilmselt poleks ta sellega üldse hakkama saanudki. Kui Taavi sündis, sai tema parem käsi sünnitrauma tagajärjel nii tõsiselt vigane, et see ei liikunud. Talle tehti mitu päeva vitamiinisüste, et käsi tööle hakkaks.

Hiljem tõukas Taavi aga just selle käega ennast Eesti spordi ajalukku!

Kuna Taavi tuli majanduslikult mitte kõige jõukamast perest, ei olnud algne sporditee sugugi lihtne. Taavi pidi suvel töötama, et raha teenida ning osta vajalikud asjad, nagu trenniriided ja tossud, et Tallinnas spordikoolis treenida ja õppida.

TAAVI PEETRE OLII JUBA VÄIKSENA ÜKS SUUR „NALJANINA“

Esimesed aastad Tallinnas olid Taavi jaoks väga rasked. Noore maapoisina suures linnas vajab ta palju julgust ja eneseületust. Ta rääkis, et alguses tundis ta sageli häbi,

7.07.2005
(FOTOGRAAF ALDO LUUD)

kuna enamikel tema treeningkaaslastel olid uhked spordiriided, aga tema pidi leppima oma teenitud raha eest ostetud turu dresside ja tossudega. Kuid Taavi ütles, et tal ei tulnud kordagi mõttesse loobuda.

Algul alustas ta oma teed kümnevõistlejana, kuid hiljem liikus juba oma lemmikalade juurde, proovides nii kettaheitmist kui ka kuulitõuet.

Lühike ülevaade kuulitõuke ajalukku

Kuulitõuke kohta on teateid Iirimaaalt, kui Dublini lähedal korraldati kuni 1169. aastani nn. Tailteppeí mängu, mille kavas olid ka tänapäeva kergejõustiku eelkäijad: jooksud, kivitõuge, sepavasara heide, hüpped jt. Keskajal, kuninga Edward III (1312-1377) aegsel Inglismaal, saavutas kivitõukamine nii suure populaarsuse, et Edward III pidi selle oma dekreediga ära keelama. Kardeti, et kivitõukamine tõrjub välja sõjaliselt olulise vibulaskmise. Dekreet ei suutnud kivitõukamisele õnneks lõppu teha ja see huvitav kehaline harjutus leidis rahva hulgas jätkuvalt salajast harrastamist. Nimetatud kuninglik dekreet on muide tänase päevani ametlikult tühistamata ja tõukevõistluste pidamine Inglismaal on seega seadusevastane.

Suurtükiväe arenguga kaasnes ka kuulitõukes ümmarguse raudmuna kasutusele võtt. Kuuli raskuseks määrati üks „weight” – see on 16 inglise naela. See andiski tänapäevani kehtiva meeste kuuli niiöelda „ebamäärase” kaalu 7,257 kg.

Inglismaa kergejõustiku määrustik täpsustati 1855. a. ja esimene ametlik võistlus 16-naelase kuuliga peeti 1860. a. Dublinis. Kahjuks puuduvad andmed võistlejatest ja

tulemustest. Esimeseks mitteametlikuks maailma tipp-tulemuseks peetakse 1866. a. Londonis Inglismaa meistrivõistlustel C. Fraseri saavutatud võidutulemust – 10.62 m.

„Kergatleetika” levis Inglismaalt peagi üle ilma. USA-s ja Kanadas peeti esimesed kergejõustikuvõistlused 1870ndate aastate keskpaiku. Kuulitõuke maailma tipp-margini jõudsid jänkid aga 1883. a. F. Lambrecht tõukas siis 13.10, mis ületas inglase E. Bori margi 18 sentimeetriga. Kuulitõuke tehnikat võis algusaastatel treener Rein Aule sõnul ehk „kuuli trügimiseks” nimetada. Arengu edenedes sai rääkida kuuli „tõukamisest”.

Veel enne Teist maailmasõda ületas esimesena 16 meetri piiri sakslane Emil Hirschfeld (1928. a. olümpial – 3. ja 1932. a. – 4. koht). USA sportlane Jack Torrance (1936. a. Berliini olümpial – 5. koht) ületas esimesena 17 meetri joone.

Tehnikat uuendas USA sportlane Parry O’Brien, kes purustas kaks kuulitõukajate „unelmpiiri” 1953. a. – 18 meetrit ja 1956. a. – 19 meetrit. Tehnikat muutis 1973. a. ka venelane Aleksandr Barõšnikov. Need olid otsiva vaimuga mehed, kes ei põlanud ära vabal hetkel matemaatiliste arvutuste ja füüsikaliste vektoritega tegelemist. Vaimne

töö näitas, et tehnikat uuendades peab kuul kaugemale lendama. Seejärel tõusid mehed lauast, läksid staadionile ning tõestasid kuuli kaugemale tõugates oma teoreetiliste arvestuste õigsust. 18-19-meetrised ja pikemad kuulilennud lubasid hakata rääkima kuuli „paiskamisest”. A. Barõšnikovi pöördega tehnikat kasutatakse tänapäeval tihti kõrvuti P. O’Brieni traditsioonilise tehnikaga. Küsimus on muidugi individuaalses sobivuses. A. Barõšnikovi loodud pööretega kuulitõuke tehnikast räägib teadlane Kaupo Metsur: „O’Brieni tehnikas toimub kuuli kulgev otsesuunaline liikumine. A. Barõšnikov ise oli 1.99 m pikk ja väga pikkade kätega. Tema pööretega tehnika puhul on kuuli teekond palju pikem, mille kestel tõukaja saab kuuli kauem mõjutada. Kõik kuulitõukajad hakkasid 1970ndatel seda tehnikat proovima ning biomehaanilisi arvutusi tegema. Ka väiksemakasvulised tõukajad saavad selle tehnikaga koguda kuulile vajalikku väljalennu kiirust. Kuuli-tõuke tulemusest moodustab äratõuge 80% ja hooliigutused annavad umbes 20% tulemusest. Probleem on ainult selles, et pöörete puhul võib kuul kalduda pöörlemisteljest kõrvale ning jõuvektor võib kuulist mööda minna. Nii võib öelda, et pööretega tõukajatel on võistlustulemused kaunis ebastabiilsed. Kui pöörete sooritamine „logiseb”, siis on tõuke pikkus kohe 1,5-2 meetrit maksimaalsest vähem.”